

Сучасні проблеми і стратегічні напрямки розвитку фінансів, обліку і аудиту в контексті динамічних євроінтеграційних процесів

Косарева В.М., студентка

Запорізький національний технічний університет, м. Запоріжжя

Науковий керівник – к.е.н., доц. Шарова С.В.

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Для наукового визначення поняття «фінансові ресурси» треба чітко визначити критерії, яким воно повинно відповідати: джерела створення, форми виявлення, цільове призначення. Формування фінансових ресурсів здійснюється за рахунок ряду джерел. На основі права власності розрізняють дві великі групи джерел: власні і залучені. А також більш детальна класифікація: власні й прирівняні до них засоби; ресурси, що мобілізуються на фінансовому ринку; грошові надходження в порядку перерозподілу.

Первісне формування фінансових ресурсів відбувається в момент створення підприємства, коли формується статутний капітал. Фінансові ресурси формуються головним чином за рахунок прибутку (від основної та інших видів діяльності), а також виручки від реалізації товарів (робіт, послуг), майна, сталих пасивів, різних цільових надходжень, пайових та інших внесків членів трудового колективу. До стійких пасивів відносяться статутний, резервний та інший капітали; довгострокові позики; постійно знаходиться в обороті підприємства кредиторська заборгованість (по зарплаті через різницю в термінах нарахування і виплати, по відрахуваннях у позабюджетні фонди, у бюджет, по розрахунках з покупцями і постачальниками та ін.).

Підприємства можуть одержувати фінансові ресурси від асоціацій і концернів, в які вони входять; від вищестоящих організацій при збереженні галузевих структур; від органів державного управління у вигляді бюджетних субсидій; від страхових організацій. У складі цієї групи фінансових ресурсів, сформованих у порядку перерозподілу, більшу роль відіграють виплати

страхових відшкодувань, і меншу — бюджетні й галузеві фінансові джерела, призначені на чітко обмежений перелік витрат.

Основними джерелами формування власних фінансових ресурсів є амортизаційні відрахування і прибуток від основної операційної діяльності.

Амортизаційні відрахування спрямовуються на відтворення й оновлення основних засобів. Проте сьогодні у законі не відрегульовано амортизаційну політику на рівні підприємства. З 1 січня 2003 року обмежено самостійність підприємства у визначенні та застосуванні ставок амортизаційних відрахувань.

Підприємство має самостійно вибирати метод нарахування амортизаційних відрахувань, що може суб'єктам господарювання прискорити процес оновлення основних засобів, підвищити продуктивність їхньої активної частини, набагато збільшити розміри власних фінансових ресурсів.

Згідно із положеннями бухгалтерського обліку додатковий капітал поділяється на статті: “Додатковий вкладений капітал”, де відбивається емісійний дохід, та “Інший додатковий капітал”, який включає дооцінку основних засобів у зв'язку з їх індексацією, вартість активів, безоплатно отриманих від юридичних та фізичних осіб і використаних на виробничі цілі, а також інші види додаткового капіталу.

У дебіторській заборгованості на підприємствах найбільшу питому вагу становить дебіторська заборгованість за товари (роботи, послуги) неоплачені в строк. Зростання простроченої дебіторської заборгованості обумовлено відсутністю чіткого контролю за її станом, неплатоспроможністю окремих покупців, нестабільністю системи безготівкових розрахунків з покупцями, необґрунтованим наданням пільгових умов оплати відвантаженої продукції постійним комерційним партнерам (перш за все відстрочення оплати рахунків).

Також слід відмітити методи формування фінансових ресурсів : податкове і фінансове планування. За допомогою цих методів реалізуються функції фінансових ресурсів, проявляється їх сутність. Особливе значення

методи податкового планування мають при здійсненні функції відтворення, розвитку підприємства, тому що вони сприяють збільшенню чистого прибутку і можливостей підприємства для здійснення інвестиційної діяльності.

У цьому підході інтереси держави і підприємства співпадають, тому що першочерговим завданням держави і підприємств в Україні, як і раніше, залишається зміцнення фінансової незалежності підприємств. Важливо, щоб у стратегії суб'єкта господарювання був присутній набір законних чинників успіху, що дозволить адекватно оцінити рівень податкової нестабільності і безпосередньо управляти ним при прийнятті рішень.

Аналіз формування і використання фінансових ресурсів підприємства повинен здійснюватись у такій послідовності: на першому етапі проводиться аналіз джерел формування капіталу: оцінка структури джерел фінансових ресурсів у цілому, аналіз джерел власних коштів, аналіз джерел позикових коштів, аналіз кредиторської заборгованості.

На другому етапі здійснюється аналіз активів підприємства: аналіз складу і структури капіталу в цілому, аналіз оборотного капіталу, аналіз дебіторської заборгованості.

На третьому етапі аналізується ліквідність балансу підприємства, який передбачає деяку перебудову активів за ознакою ліквідності і пасивів за ознакою терміновості їх погашення. На цьому етапі головною метою є перевірка синхронності надходження і витрачання фінансових ресурсів підприємства, тобто його здатність розраховуватись за своїми зобов'язаннями власним майном за певний період часу.

На четвертому, заключному етапі, проводиться порівняльний аналіз фінансових показників одного підприємства з іншими або за різні звітні періоди, тобто розраховується узагальнюючий рейтинговий показник.

Основою інформаційної бази аналізу формування і використання фінансових ресурсів є Баланс. При аналізі формування і використання фінансових ресурсів підприємств необхідно враховувати інфляційні процеси, які відбуваються в економіці України.

Отже, при формуванні фінансових ресурсів підприємства необхідно враховувати велику кількість внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на його функціонування. Будь-яке підприємство залежить від взаємовідносин зі своїми партнерами, попиту на продукцію, тенденцій розвитку галузі, економіки країни та інших незалежних безпосередньо від самого підприємства чинників.

Глибоке розуміння механізму формування джерел фінансових ресурсів передбачає аналітичний підхід до показників структури капіталу з точки зору ціни, яку повинно платити підприємство за його залучення та використання.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”/ Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”/ Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 № 237.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 „Податок на прибуток” ”/ Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від № 87.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 “Об’єднання підприємств”/ Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.07.99 № 163.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс ”/ Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
7. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації. Затверджено наказом Міністерства фінансів України, Фонду державного майна України від 26.01.2001 р.№49/121.
8. Журнал «Економічні науки». – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 7 (25). Ч. 1. – 2010.